

ZAMERANIE DVOJSTRANNEJ ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA ROK 2023

Úvod

Oficiálna rozvojová pomoc Slovenskej republiky (Official Development Assistance - ODA SR) v roku 2023 vychádza zo Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 - 2023 (ďalej aj „Strednodobá stratégia“) a riadi sa jej cieľmi, princípmi, teritoriálnymi a sektorovými prioritami. Na poskytovanie dvojstrannej ODA SR sa v roku 2023 budú podieľať primárne Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVEZ SR), Ministerstvo financií SR (MF SR), Ministerstvo vnútra SR (MV SR), Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR), Ministerstvo obrany SR (MO SR), Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR) a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR). Popri uvedených rezortoch sa na dvojstrannej rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky budú podieľať aj niektoré ďalšie ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy ad hoc aktivitami, napríklad odovzdávaním vedomostí a skúseností subjektom z partnerských krajín, či zapojením sa do poskytovania materiálnej humanitárnej pomoci.

Zameranie dvojstrannej rozvojovej spolupráce na rok 2023 (ďalej len „Zameranie“) poskytuje komplexný prehľad o plánovaných aktivitách z čo najširšieho hľadiska, vrátane tých nástrojov, ktoré nie sú upravené zákonom č. 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 281/2019 Z. z. a zároveň nie sú financované z rozpočtového programu oficiálnej rozvojovej pomoci (05T). Ide najmä o aktivity v gescii MV SR, ako materiálna humanitárna pomoc poskytovaná do zahraničia, účasť na medzinárodných misiách a operáciách civilného krízového manažmentu a poskytovanie pomoci žiadateľom o azyl a azylantom. Náklady na realizáciu uvedených aktivít sú v zmysle pravidiel vykazovania oficiálnej rozvojovej pomoci Výboru pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (ďalej len „OECD/DAC“) súčasťou národných štatistík poskytnutej oficiálnej rozvojovej pomoci.

1. Hlavné výzvy v roku 2023

Jednou z najväčších výziev najbližšieho obdobia ovplyvňujúcim nielen rozvojovú spoluprácu ale najmä oblasť poskytovania humanitárnej pomoci do zahraničia je **vojnový konflikt v Ukrajine iniciovaný agresiou Ruska**, ktorý sa od februára 2022 stal najväčším zdrojom humanitárnych potrieb Ukrajiny a ďalších zasiahnutých štátov a ich občanov. Na materiálnej i finančnej humanitárnej pomoci Slovenskej republiky do týchto krajín spolupracujú viaceré relevantné rezorty. Slovenská republika prostredníctvom nástrojov rozvojovej spolupráce angažuje mimovládne rozvojové organizácie, ktoré na Ukrajine realizujú humanitárne aktivity. Ambíciou v roku 2023 je ukázať Slovenskú republiku ako silného a inovatívneho partnera, ktorý sa aktívne zapája do zlepšovania humanitárnej situácie a zmierňovania dopadov vojnového konfliktu na občanov Ukrajiny ako aj iných krajín zasiahnutých následkami konfliktu.

Napriek skutočnosti, že Slovenská republika bola nútená obmedziť rozvojovú spoluprácu v niektorých partnerských krajinách, vyvinie maximálne úsilie, aby v súlade s odporúčaniami medzinárodných rozvojových organizácií nedochádzalo pri podpore Ukrajiny k ďalšej limitácii zdrojov na rozvojovú spoluprácu so svojimi partnerskými krajinami. V záujme Slovenskej republiky je pokračovať v **rozvojových aktivitách** cielených na udržateľný rozvoj v partnerských krajinách a vytvárať predpoklady na prekonávanie globálnych kríz, akými sú zmena klímy alebo neregulárna migrácia. V oblasti **humanitárnej pomoci** bude ambíciou

posilňovať a zefektívňovať reakcie na krízové situácie v zasiahnutých krajinách a regiónoch sveta poskytovaním základných humanitárnych potrieb pre najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva.

Prostredníctvom rozvojovej spolupráce podporuje Slovenská republika udržateľný rozvoj partnerských krajín a reaguje na globálne výzvy, medzi ktoré patrí nárast nestability klimatického, sociálneho ekonomického, humanitárneho, zdravotného a iného charakteru. V roku 2023 môžeme naďalej očakávať zvýšený výskyt, prípadne pokračovanie krízových udalostí, vrátane kombinovaných kríz, s účinkami v partnerských krajinách rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky. V roku 2023 bude pokračovať úsilie Slovenskej republiky smerom k **napĺňaniu cieľov udržateľného rozvoja Agendy 2030**.

Rok 2023 je posledným rokom platnosti **Strednodobej stratégie rozvojovej pomoci na roky 2019 - 2023**. Dôležitou úlohou nadchádzajúceho obdobia bude príprava novej stratégie na obdobie nasledujúcich piatich rokov. Inkluzívny proces prípravy bude zahŕňať širokú diskusiu s aktérmi vstupujúcimi do ODA SR a jej partnermi. Bude zohľadňovať už vykonané hodnotenia súčasnej stratégie, medzi ktoré patrí nezávislá **externá evaluácia priebežnej implementácie Strednodobej stratégie** z roku 2021, **Priebežné hodnotenie Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023** (ďalej len „Priebežné hodnotenie strednodobej stratégie“), ktoré MZVEZ SR v decembri 2021 predložilo na rokovanie vlády SR ako informatívny materiál, **Priebežné hodnotenie systému rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky výborom OECD/DAC** v prvom polroku 2022, a tiež relevantné zistenia z hodnotení mimovládnych rozvojových organizácií. Odporúčania vyplývajúce z uvedených hodnotiacich procesov sú čiastočne zapracované v Zameraní a budú zohľadňované pri príprave novej strednodobej stratégie. Spoločným menovateľom odporúčaní je **fragmentácia a široký rozsah teritoriálnych a sektorových priorít**, čo negatívne vplyva na efektivitu vynakladaných finančných prostriedkov a limituje adresnosť rozvojovej spolupráce. Ďalším odporúčaním, na ktoré je potrebné reflektovať, je potreba navýšenia objemu financií na ODA SR, v čom je potrebné dosiahnuť dohodu s Ministerstvom financií Slovenskej republiky. Návrh systematického riešenia uvedenej otázky bude počas roka 2023 predmetom prípravy piatej strednodobej stratégie ODA SR.

Slovenská republika sa bude výraznejšie zapájať do realizácie rozvojových projektov finančne podporených z nástrojov EÚ najmä prostredníctvom mechanizmu delegovanej spolupráce, ako aj zapájaním sa do iniciatív Team Europe. **Pilotný projekt delegovanej spolupráce v Moldavsku** zameraný na budovanie kapacít lokálnych médií je vo fáze realizácie a poskytuje Slovenskej agentúre pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS) skúsenosti, vďaka ktorým agentúra bude s očakávanou mierou úspešnosti predkladať žiadosti o ďalšie projekty delegovanej spolupráce v partnerských krajinách.

V roku 2023 sa očakáva zavedenie do praxe jedného z nástrojov rozvojovej spolupráce v portfóliu EXIMBANKY SR, ktorým je **poskytnutie zvýhodneného vývozného úveru**. Tento nástroj by sa mal stať stálou súčasťou ODA SR a výraznou mierou prispievať k zapájaniu podnikateľského sektora do rozvojovej spolupráce a k mobilizácii súkromných zdrojov.

Dôležitou výzvou v domácich podmienkach zostáva **zvyšovanie verejného povedomia** o význame rozvojovej spolupráce pod značkou SlovakAid. Táto oblasť zahŕňa okrem všeobecnej verejnosti aj volených zástupcov, predstaviteľov verejnej správy, vzdelávacie inštitúcie, spoluprácu s médiami a efektívne využívanie moderných komunikačných prostriedkov. Dôležitým partnerom v tomto úsilí zostáva slovenský mimovládny sektor. Veľkou príležitosťou na propagáciu aktivít ODA SR pod značkou SlovakAid budú oslavy

20.výročia založenia SlovakAid, ktoré sa uskutočnia v prvej polovici roka 2023. Meniace sa podmienky vo svete a výzvy s nimi spojené si vyžadujú ich zohľadnenie v obsahu vzdelávania, metódach a prístupoch. Z tohto pohľadu bude prínosom prijatie **Stratégie globálneho vzdelávania na roky 2023-2030** vládou SR a jej následná implementácia.

2. Plánované aktivity rezortov v oblasti rozvojovej spolupráce v roku 2023

2.1 Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

MZVEZ SR je gestorom rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky a prostredníctvom SAMRS aj **hlavným realizátorom dvojstrannej rozvojovej spolupráce** cez podprogram 05T0A. Zároveň poskytuje potrebnú súčinnosť ostatným rezortom. Na dosahovanie cieľov Strednodobej stratégie využíva MZVEZ SR nástroje definované zákonom č. 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 281/2019 Z. z. Z rozpočtovaných prostriedkov bude v roku 2023 realizovaná rozvojová spolupráca s programovými a partnerskými krajinami.

Kľúčovým nástrojom dvojstrannej rozvojovej spolupráce je naďalej **poskytovanie dotácií** realizované prostredníctvom výziev SAMRS. V roku 2023 sú prostriedky určené na rozvojové projekty v troch programových krajinách (**Gruzínsko, Keňa, Moldavská republika**) a na humanitárne projekty na **Ukrajine a Blízkom východe**. Prostredníctvom výziev SAMRS na poskytnutie dotácií sú zároveň financované projekty nových podnikateľských partnerstiev, projekty rozvojového vzdelávania, vysielanie dobrovoľníkov do partnerských krajín a spolufinancovanie rozvojových projektov EÚ.

V regióne západného Balkánu bude Slovenská republika v roku 2023 poskytovať dvojstrannú rozvojovú spoluprácu v rámci nástrojov podpory podnikateľských partnerstiev v pôsobnosti SAMRS a účelových fondov zriadených pri medzinárodných organizáciách, ďalej v rámci malých finančných príspevkov prostredníctvom zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v týchto krajinách, dotácií na podporu vysielania dobrovoľníkov a prostredníctvom nástroja Sharing Slovak Expertise na zdieľanie transformačných skúseností. Slovenská republika sa bude usilovať o získanie projektov delegovanej spolupráce EÚ v krajinách západného Balkánu.

Za účelom dosiahnutia **kontinuity vo výsledkoch** bilaterálnych programov rozvojovej spolupráce v kontexte bezprecedentnej inflácie sa navýšenie prostriedkov na príslušné výzvy dosiahne nevyhlásením výziev na región východnej subsaharskej Afriky, na krajiny Blízkeho a Stredného východu okrem Libanonu, Iraku a Sýrie (rovnako ako v roku 2022) a na región západného Balkánu. **Vybrané nástroje** rozvojovej spolupráce (napr. Program podnikateľských partnerstiev, vysielanie dobrovoľníkov a nástroj poskytnutia vedomostí a skúseností – Sharing Slovak Expertise) zostávajú **otvorené pre širší okruh partnerských krajín**.

V roku 2023 bude výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie vyhlásená pre každú z troch programových krajín ODA SR – Gruzínsko, Keňa, Moldavsko. Poskytovanie rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky v týchto krajinách sa naďalej bude opierať o pôsobenie rozvojových diplomatov na zastupiteľských úradoch Slovenskej republiky v Kišišove, Nairobi, a Tbilisi a o vecné priority spolupráce upravené v Stratégiách Slovenskej republiky pre rozvojovú spoluprácu s týmito krajinami. S cieľom orientácie na dlhodobejšie projekty, prostredníctvom ktorých je možné dosiahnuť výraznejšie a udržateľnejšie rozvojové výsledky, v roku 2023 bude v krajine s najdlhšou reláciou rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky (Keni) pokračovať prvá etapa projektu **tzv. strategického partnerstva**. Ide o aktivity na podporu digitalizácie základných a stredných škôl a zvýšenie úrovne digitálnej zručnosti

učiteľov a pedagogických zamestnancov v kenskom kraji Machakos s celkovou dotáciou 1 mil. eur s dobou realizácie päť rokov (2022 - 2026).

V roku 2023 bude vyhlásená výzva na podporu strategického partnerstva v Moldavskej republike. Sektorové priority a špecifické ciele výzvy budú vychádzať zo Stratégie Slovenskej Republiky pre rozvojovú spoluprácu s Moldavskou republikou na roky 2021-2023. Rovnako ako v prípade strategického partnerstva v Keni pôjde o projekt s celkovou dotáciou 1 mil. eur s dobou realizácie päť rokov (2023 - 2027), pričom v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bude uvedená výzva vyhlásená v roku 2023 na 600 000 eur.

Pri stanovovaní sektorových priorít jednotlivých geograficky zameraných výziev SAMRS nadviaže na rozhodnutie o zužovaní sektorového zamerania prijaté v roku 2022.

V prípade Gruzínska a Moldavskej republiky budú zároveň vo výraznejšej miere realizované aktivity vychádzajúce z viacstrannej spolupráce, ako napríklad s EÚ, USAID a UNDP.

V Moldavskej republike SAMRS z pozície vedúceho partnera realizuje prvý projekt **delegovanej spolupráce EÚ** s názvom „Podpora EÚ pre lokálne médiá v Moldavskej republike“.

S cieľom zmierniť utrpenie ľudí a dôsledky vojenského konfliktu na **Ukrajine**, ako aj podporiť ochranu zdravia, odolnosť a bezpečnosť civilného obyvateľstva, bude Slovenská republika vo zvýšenej miere smerovať humanitárne a rozvojové intervencie na Ukrajinu. Cieľom týchto intervencií Slovenska bude zároveň aj snaha pokračovať v systematickom zabezpečovaní urgentných humanitárnych potrieb vojnou zasiahnutého obyvateľstva, ale aj reagovať na výzvy spojené s povojnovou obnovou Ukrajiny, na ktorej sa Slovensko bude podieľať.

SAMRS aj v roku 2023 vyhlási samostatnú výzvu na projekty humanitárnej pomoci na Ukrajine pri priebežnom zohľadnení socio-ekonomického a bezpečnostného vývoja v krajine a skúseností SAMRS z projektov podporených v rámci výzvy roku 2022. Vyhlásená bude tiež výzva na nové podnikateľské partnerstvá slovenských podnikov na Ukrajine v súvislosti so socio-ekonomickou obnovou krajiny po následkoch ozbrojeného konfliktu.

Finančné príspevky poskytované prostredníctvom zastupiteľských úradov Slovenskej republiky (ďalej aj „mikrogranty“) sú flexibilným a adresným nástrojom pre riešenie rozvojových potrieb menšieho rozsahu na lokálnej úrovni. Mikrogranty sú aplikovateľné predovšetkým v prioritných teritóriách ODA SR (napr. západný Balkán, krajiny Východného partnerstva a iné). Zároveň dávajú možnosť zastupiteľským úradom, ktoré podrobne poznajú lokálny kontext, reagovať na nimi identifikované problémy. Mimoriadne sa osvedčili pri realizácii projektov zameraných na podporu boja proti pandémie ochorenia COVID-19. Finančné príspevky sú poskytované priamo domácim prijímateľom a predstavujú tak jeden z mála nástrojov slovenskej rozvojovej spolupráce patriacich do kategórie **neviazanej pomoci**.

Dlhodobým nástrojom rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky, ktorý bude pokračovať aj v roku 2023, je **podpora vysielania dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov do partnerských krajín**. Realizácia prebieha v podmienkach samostatnej dotačnej výzvy SAMRS a vysielanie je možné do partnerských krajín v rámci zoznamu Výboru OECD pre rozvojovú spoluprácu (DAC). Nástroj poskytnutia vedomostí a skúseností – **Sharing Slovak**

Expertise bude naďalej využívaný predovšetkým v programových krajinách Moldavská republika a Gruzínsko, na Ukrajine a v regióne západného Balkánu.

MZVEZ SR sa bude taktiež usilovať o zohľadnenie teritoriálnych a sektorových cieľov strednodobej stratégie pri poskytovaní dobrovoľných finančných príspevkov.

Slovenská republika bude v rámci rozvojovej spolupráce pokračovať v osvedčených partnerstvách s medzinárodnými rozvojovými aktérmi. **Rozvojový program OSN (UNDP)** je pre Slovenskú republiku dlhodobým a osvedčeným partnerom v oblasti rozvojovej spolupráce. Na základe **dohody MZVEZ SR s Regionálnym centrom UNDP v Istanbule o spolupráci na obdobie 2022 – 2024** sa toto partnerstvo zameria na tri obsahové priority: (1) zapájanie podnikateľského sektora do rozvojovej spolupráce najmä prostredníctvom výziev Slovak Challenge Fund; (2) pokračovanie iniciatívy Ženy v armáde – projekt podpory rovnosti mužov a žien na ministerstvách obrany a v ozbrojených silách vybraných krajín západného Balkánu; (3) budovanie odborných kapacít MZVEZ SR a SAMRS.

Tradičným medzinárodným partnerom Slovenskej republiky v oblasti rozvojovej spolupráce je **Agentúra USA pre medzinárodný rozvoj (USAID)**. Druhým rokom bude pokračovať realizácia nových spoločných projektov v krajinách Východného partnerstva a západného Balkánu. Kontinuitu tejto spolupráce umožňuje trojročné Memorandum o porozumení, ktoré vo februári 2022 bolo podpísané na úrovni ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky a administrátorky USAID. Od októbra 2022 sa realizujú aktivity prvého spoločného dvojročného projektu v Gruzínsku, ktorý sa zameriava na budovanie kapacít mimovládneho sektora v oblasti finančnej sebestačnosti.

Spolupráca v rámci Európskej únie (EÚ) bude prebiehať na viacerých úrovniach, pričom sa zintenzívni úsilie Slovenska o zapojenie sa do aktivít pod značkou „**Team Europe**“. Slovenská republika bude naďalej reagovať na humanitárne potreby partnerských krajín v úzkej koordinácii s EÚ. Týka sa to najmä potrieb vyplývajúcich z ozbrojeného konfliktu na Ukrajine.

Koncept **Team Europe** sa postupne rozšíril zo sektorového, aj geografického hľadiska. MZVEZ SR bude vyhľadávať ďalšie možnosti spolupráce s členskými krajinami EÚ v partnerských krajinách SlovakAid. SAMRS ako certifikovaná agentúra môže z poverenia Európskej komisie dohliadať na realizáciu rozvojových projektov financovaných z fondov EÚ.

Novou aktivitou pod značkou **Team Europe** bude zapojenie sa do programu *Investing in Young Businesses in Africa* (IYBA) zameraného na podporu podnikania v Afrike. Slovenská republika sa zapojí do implementácie tretieho bloku programu na podporu ekosystému umožňujúcemu vznik a rast začínajúcich a malých podnikov v Keni a Juhoafrickej republike.

Ako zakladajúci člen **Team Europe Democracy** bude Slovensko hľadať možnosti spolupráce a podpory rozvojových aktivít pre budovanie demokratickej spoločnosti v partnerských krajinách.

V roku 2023 bude pokračovať spolufinancovanie programu *AgriFI Kenya* v rámci **Spoločného programovania EÚ v Keni** zameraného na rozvoj poľnohospodárstva prostredníctvom podpory malých farmárov.

MZVEZ SR bude tiež podporovať výraznejšie **zapájanie slovenských subjektov do rozvojových projektov EÚ**. K dispozícii bude naďalej aj dotačná výzva SAMRS na pokrytie spolufinancovania slovenských organizácií zapojených do rozvojových projektov EÚ.

Mimovládne rozvojové organizácie sú dlhodobou kľúčovým partnerom MZVEZ SR pri tvorbe politiky rozvojovej spolupráce, ale najmä pri jej realizácii priamo v partnerských krajinách. Ako potvrdil aj vojenský konflikt na Ukrajine, mimovládny sektor má v poskytovaní včasných rozvojových a humanitárnych intervencií nezastupiteľnú úlohu, a to aj v oblasti zvyšovania verejného povedomia o význame rozvojovej spolupráce. MZVEZ SR sa bude aj v roku 2023 spoliehať na kapacity, skúsenosti a odbornosť slovenských mimovládnych rozvojových a humanitárnych organizácií a bude pokračovať v partnerstve s Platformou rozvojových organizácií – Ambrela. MZVEZ SR bude aktívne vyhľadávať príležitosti pre ďalšie posilňovanie kapacít slovenských mimovládnych rozvojových organizácií.

Zachovávajúc kontinuitu od roku 2019 bude v roku 2023 znova vyhlásená aj dotačná výzva SAMRS na nové podnikateľské partnerstvá v ostatných oprávnených partnerských krajinách. Hlavným cieľom výzvy naďalej zostane šíriť unikátne technológie a riešenia vyvinuté na Slovensku s konkrétnym príspevkom pre udržateľný rozvoj partnerských krajín, podpora miestnych trhov a zamestnanosti v partnerských krajinách s dôrazom na podporu start-upov a inovácií. O zapájanie **súkromného sektora** do rozvojovej spolupráce a mobilizáciu súkromných zdrojov sa Slovenská republika bude usilovať i prostredníctvom ďalších nástrojov a v spolupráci s príslušnými verejnými inštitúciami Slovenskej republiky i medzinárodnými organizáciami.

Dlhodobou snahou rezortu diplomacie je **zvyšovať povedomie odbornej i laickej verejnosti** o cieľoch a prínose rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky k udržateľnému rozvoju partnerských krajín a k riešeniu globálnych výziev. Širšie zamerané zvyšovanie povedomia môže zároveň prispieť k senzibilizácii slovenskej verejnosti v prospech angažovanosti pri napĺňaní cieľov Agendy 2030 v slovenských podmienkach. Komunikácia o výsledkoch aktivít SlovakAid úzko súvisí s úsilím MZVEZ SR postupne zvyšovať verejné zdroje určené na rozvojovú spoluprácu, v kontexte plnenia medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky. Verejnú komunikáciu aktivít realizovaných pod značkou SlovakAid bude MZVEZ SR koordinovať s ostatnými rezortmi zapojenými do rozvojovej spolupráce, ako aj s Platformou rozvojových organizácií - Ambrela. Ich súčasťou bude na jar 2023 aj organizácia SlovakAid Development Summitu. Cieľom tohto medzinárodného podujatia, ktoré pripomenie 20. výročie vzniku značky SlovakAid, bude predstaviť odbornej i laickej verejnosti úspešnú slovenskú cestu transformácie prijímateľa na zodpovedného donora, ako aj načrtnúť jej ďalšie napredovanie.

V súlade s úlohami z uznesenia vlády SR č. 40 z 30. januára 2019 MZVEZ SR v spolupráci s členmi Koordinačného výboru pre rozvojovú spoluprácu Slovenskej republiky vykoná záverečné hodnotenie Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023. Súčasne s ním bude zabezpečovať prípravu nasledujúcej, piatej strednodobej stratégie, ktorá bude upravovať poskytovanie rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky v rokoch 2024 - 2028. Táto stratégia zároveň poskytne podrobnejšie rozpracovanie strategického a koncepčného rámca pre zapájanie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce a pre skvalitňovanie mechanizmu poskytovania humanitárnej pomoci Slovenskej republiky do zahraničia.

Nasledujúca tabuľka obsahuje indikatívnu výšku a prerozdelenie ODA pre MZVEZ SR v roku 2023. Konečná výška finančných prostriedkov použitých na realizáciu jednotlivých nástrojov rozvojovej spolupráce a ich komponentov môže byť v priebehu roku v prípade potreby upravená/zmenená.

Indikatívna alokácia ODA pre MZVEZ SR (05T0A) a jej prerozdelenie v roku 2023

1. DOTÁCIE		
1.1.	Rozvojové projekty	2 600 000 €
1.1.1.	Keňa (programová krajina)	600 000 €
1.1.2.	Strategické partnerstvo Moldavská republika na roky 2023 – 2025	600 000 €
1.1.3.	Moldavská republika (programová krajina)	400 000 €
1.1.4.	Gruzínsko (programová krajina)	600 000 €
1.1.5.	Program podnikateľských partnerstiev	400 000 €
1.2.	Humanitárne projekty (Libanon, Irak, Sýria)	1 400 000 €
1.2.1.	Ukrajina*	400 000 €
1.2.2.	Sýria, Irak, Libanon	1 000 000 €
1.3.	Globálne a rozvojové vzdelávanie	150 000 €
1.4.	Vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov	109 360 €
1.5.	Spolufinancovanie rozvojových projektov	50 000 €
1.6.	Budovanie kapacít slovenských rozvojových organizácií na roky 2023 – 2024	120 000 €
2. FINANČNÉ PRÍSPEVKY		
Finančné príspevky SAMRS cez ZÚ SR (mikrogranty)		800 000 €
Finančné príspevky (na okamžitú humanitárnu pomoc a iné <i>ad hoc</i> situácie)		200 000 €
Záverečná splátka SHA AgriFI		312 500 €
Spoločný projekt S3 v Libanone		150 000 €
3. POSKYTNUTIE VEDOMOSTÍ A SKÚSENOSTÍ		
Poskytnutie vedomostí a skúseností (tzv. Sharing Slovak Expertise)		50 000 €
4. AKTIVITY A CHOD SAMRS		
4.1.	Verejná informovanosť	100 000 €
4.2.	Evaluácia projektov	50 000 €
4.3.	Finančný audit projektov	60 000 €
4.4.	Budovanie kapacít SAMRS a aktérov ODA	10 000 €
4.5.	Administratívne náklady SAMRS	661 933 €
4.6.	Náklady na podporu iniciatívy Team Europe – IYBA	50 000 €
4.7.	Rozvojová diplomati	260 000 €
SPOLU		7 133 793 €

* na podporu Ukrajiny budú v roku 2023 využité aj dodatočné zdroje, ktoré budú využité na poskytnutie finančnej a materiálnej humanitárnej pomoci, vyhlásenie samostatnej výzvy Programu podnikateľských partnerstiev pre Ukrajinu mimo zdrojov uvádzaných v riadku 1.1.5. tabuľky Indikatívnej alokácie ODA.

2.2. Ministerstvo životného prostredia SR

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) má záujem pokračovať v roku 2023 v **budovaní kapacít partnerských štátov formou odovzdávania skúseností Slovenskej republiky**. Konkrétne aktivity budú realizované prostredníctvom **nástroja poskytnutia vedomostí a skúseností** v závislosti od finančných možností a vývoja situácie v súvislosti s COVID-19. MŽP SR zváži možnosť využitia online foriem spolupráce s partnerskými krajinami, napr. webinárov. Rezortné organizácie budú pokračovať v implementácii projektov v rámci **dotlačnej schémy SAMRS**.

Vplyv zmeny klímy a zhoršené životné prostredie sú často **príčinami nútenej migrácie a zlého zdravotného stavu** obyvateľov v partnerských krajinách. Prostredníctvom efektívneho a udržateľného manažmentu vodných a iných prírodných zdrojov, odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia je možné zlepšiť kvalitu života v partnerských krajinách v rámci rozvojovej spolupráce, čo v konečnom dôsledku môže pozitívne ovplyvniť aj migráciu a zlepšiť zdravotný stav obyvateľov.

V **oblasti zmeny klímy** je potrebné, aby Slovenská republika prispela na projekty, ktorých cieľom je implementácia Parížskej dohody, najmä **záväzku zmluvných strán Parížskej dohody dosiahnuť mobilizáciu spoločných 100 miliárd dolárov ročne do roku 2025 na mitigačné a adaptačné opatrenia**. Z tohto dôvodu je mimoriadne dôležité, aby bola priebežne napĺňaná prierezová téma rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky vzťahujúca sa na zmenu klímy a aby projekty financované z prostriedkov ODA v rámci možností obsahovali **klimatický komponent**.

Obsahovo budú projekty zamerané na okruhy, ako napr. zabezpečenie inštitucionálneho usporiadania, transpozíciu a implementáciu práva EÚ v oblasti zmeny klímy, tvorbu národnej adaptačnej politiky, nahlasovanie údajov v rámci medzinárodnej transparentnosti.

V **oblasti ochrany biodiverzity** je potrebné, aby Slovenská republika prispela na projekty, ktorých cieľom je **implementácia Dohovoru o biologickej diverzite (CBD)**. V roku 2023 bude MŽP SR prostredníctvom Národnej zoologickej záhrady Bojnice pokračovať v budovaní **cezhraničnej spolupráce** v oblasti zachovania biodiverzity v rámci karpatského oblúka. V oblasti implementácie legislatívy EÚ a **sústavy Natura 2000** bude Slovensko intenzívnejšie spolupracovať s **partnerskými krajinami západného Balkánu**.

Rezortné organizácie a inštitúcie MŽP SR budú pokračovať v budovaní inštitucionálnych kapacít partnerských krajín odovzdaním skúseností Slovenskej republiky tiež **z oblasti vodného a odpadového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy, revitalizácie a ochrany ohrozených vodných zdrojov v partnerských krajinách**.

MŽP SR plánuje využiť skúsenosti **Slovenskej agentúry životného prostredia a Regionálneho centra Bazilejského dohovoru (RCBD) z oblasti ochrany životného prostredia, vyhodnocovania udržateľného využívania zdrojov, manažmentu odpadov, udržateľnej spotreby a výroby** pri realizácii aktivít najmä **v štátoch západného Balkánu a Východného partnerstva**. RCBD bude v roku 2023 spolupracovať s partnerskými krajinami pri monitorovaní plnenia ich povinností vyplývajúcich z environmentálnych dohovorov zameraných na manažment chemických látok a odpadov. Slovenská agentúra životného prostredia bude prostredníctvom RCBD implementovať projekt „Znižovanie dopadov plastových odpadov na životné prostredie v pohraničných oblastiach v Moldavsku”.

Predpokladá sa tiež naďalej zapájanie do aktuálnych výziev rozvojovej spolupráce, ako aj operatívnej pomoci a tréningových aktivít na dvojstrannej i regionálnej úrovni.

V roku 2023 bude Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) v spolupráci s **Medzinárodným centrom na hodnotenie vôd** (International Water Assessment Centre) založeným Európskou hospodárskou komisiou OSN (UNECE) pre implementáciu Dohovoru o ochrane a využití hraničných vodných tokov a jazier participovať na aktivitách súvisiacich s Plánom práce IWAC na obdobie 2022-2024. Ide konkrétne o aktivity hlavne v regióne Strednej Ázie a západného Balkánu v oblasti monitorovania množstva a kvality podzemnej vody, výcviku pracovníkov hydrometeorologických služieb a integrovaného riadenia sucha v cezhraničnom kontexte.

Takisto **Vodohospodárska výstavba, štátny podnik** (VV š. p.), bude pokračovať v aktivitách s IWAC v rámci Plánu práce IWAC na obdobie 2022-2024 so zameraním na spoluprácu s krajinami Strednej Ázie v problematike **bezpečnosti priehrad, monitorovania a posudzovania ich stavu, ako aj systémov včasného varovania obyvateľstva najmä v oblasti hraničných tokov**. Predpokladá sa rozšírenie spolupráce aj na školiace stredisko pre bezpečnosť priehrad v Taraze v Kazachstane a organizácie vodného hospodárstva v krajinách strednej Ázie (s podporou SAMRS, Hospodárska komisia OSN pre Európu - UNECE, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe - OBSE). Okrem už uvedených aktivít sa bude VV, š. p. snažiť zapojiť do spolupráce so súkromným sektorom v oblasti **monitorovania a posudzovania stavu odkalísk** z hľadiska ich bezpečnosti.

Výskumný ústav vodného hospodárstva (VÚVH) bude spolupracovať pri **prenose skúseností Slovenskej republiky z transpozície európskej legislatívy v oblasti dodávky pitnej vody a sanitácie mestských odpadových vôd do národných podmienok partnerských krajín**.

MŽP SR a jeho rezortné organizácie identifikovali niekoľko možných oblastí spolupráce v špecifických podmienkach Ukrajiny: monitorovanie životného prostredia a stavu vôd, posudzovanie bezpečnosti priehrad, ochrana prírody a biodiverzity a podpora strategického plánovania verejného sektora. Pri týchto témach je možné v závislosti od dostupných kapacít nástrojov podpory zapájať slovenské súkromné podniky a špecializované organizácie.

2.3. Ministerstvo vnútra SR

V roku 2023 bude Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (MV SR) pokračovať v poskytovaní humanitárnej pomoci Slovenskej republiky do zahraničia v spolupráci s MZVEZ SR, zastupiteľskými úradmi Slovenskej republiky a ďalšími relevantnými aktérmi. S ohľadom na obmedzené zdroje sa MV SR bude snažiť o hľadanie nových spôsobov financovania a nastavenie každoročného zvyšovania zdrojov v podprograme humanitárna pomoc. Objem a smerovanie humanitárnej pomoci Slovenskej republiky do zahraničia bude aj v roku 2023 závisieť od aktuálnych humanitárnych potrieb vo svete. Na humanitárnu pomoc prostredníctvom rozpočtového podprogramu 05T03 je v roku 2023 plánovaných v rozpočte MV SR 100 000 eur.

MV SR plánuje aj v roku 2023 naďalej prispievať k plneniu **spoločných úloh v medzinárodných misiách a operáciách civilného krízového manažmentu pod vedením EÚ, OSN a OBSE**. Prostredníctvom aktívneho pôsobenia vyslaných policajtov v partnerských krajinách plánuje pokračovať v misiách: EUBAM (Ukrajina a Moldavsko), EULEX (Kosovo),

EUMM (Gruzínsko), EUAM (Ukrajina), UNFICYP (Cyprus), EUCAP (Somálsko). V budúcnosti plánuje pokračovať v zapojení policajtov do mierových misií podľa možnosti s ohľadom na vyvíjajúcu sa globálnu bezpečnostnú situáciu. Taktiež sa uvažuje o opätovnom zapojení MV SR do misie EÚ v Palestíne. Finančné, materiálne a logistické zabezpečenie činnosti príslušníkov PZ v misiách hradí MV SR z vlastných finančných prostriedkov v rámci prideleného rozpočtu (1 085 000 eur na rok 2023).

2.3.1. Migračný úrad MV SR

Slovenská republika dlhodobo presadzuje pozíciu zameriavať sa v rámci riadenia migrácie na riešenie príčin migrácie a vytvárať také podmienky vo svete, aby osoby ktoré potrebujú ochranu k nej mali prístup čo najbližšie ku krajine alebo regiónu pôvodu. Pre dosiahnutie tohto cieľa je migračný úrad MV SR (MÚ MV SR), v rámci svojich kompetencií, pripravený zapojiť sa aj do súvisiacich projektov iných rezortov.

Zapojenie MÚ MV SR do medzinárodnej spolupráce bude nasledovné:

1. V roku 2021 MÚ MV SR nadviazal spoluprácu s Bosnou a Hercegovinou na základe Memoranda o spolupráci medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Ministerstvom bezpečnosti Bosny a Hercegoviny. Spolupráca je zameraná na **výmenu skúseností a podporu partnerov z Bosny a Hercegoviny pri vytváraní bezpečných a stabilných prijímacích podmienok pre migrantov a zlepšovaní procesov v rámci konania o azyle**. MÚ MV SR má v pláne nadviazať na túto spoluprácu a ďalej ju rozvíjať aj v roku 2023, pričom konkrétne zameranie aktivít bude stanovené na základe dialógu s partnermi.
2. **Výdavky v krajine donora na pomoc utečencom (*in-donor refugee costs*)** tvoria osobitnú súčasť ODA - ide o finančné prostriedky, ktoré poskytuje MV SR cez MÚ MV SR na plnenie úloh vyplývajúcich zo zákona č.480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre poskytovanie pomoci žiadateľom o azyl a azylantom na území Slovenskej republiky. V nadväznosti na nové pravidlá OECD pre vykazovanie nákladov na utečencov v krajine donora (*in-donor refugee costs*¹) bude MÚ MV SR aj v roku 2023 postupovať podľa vypracovanej metodiky výpočtu týchto výdavkov.

¹ <http://www.oecd.org/dac/DAC-HLM-2017-Communique.pdf>

2.4. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka

V roku 2023 sa Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (MPRV SR) bude naďalej podieľať na dvojstrannej rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky **poskytovaním odbornej a technickej podpory krajinám juhovýchodnej Európy a Strednej Ázie v oblasti potravinových databáz**. Odborný garant, ktorým je Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav potravinársky (NPPC-VÚP), prostredníctvom prepojenia na európske iniciatívy v oblasti zloženia potravín pracuje na vlastnej štandardizácii Potravinovej banky dát. To mu umožňuje zároveň sprostredkovať európske odporúčania, ktoré sa naďalej vyvíjajú, cieľovým krajinám pomoci. NPPC-VÚP bude podporovať budovanie národných kapacít vybraných krajín s cieľom iniciovať budovanie národných potravinových databáz v rozvojových krajinách. Informácie z potravinových databáz majú priame využitie pre potreby správnej výživy obyvateľstva.

Na oficiálnu dvojstrannú rozvojovú spoluprácu na rok 2023 je v rozpočte MPRV SR na medzirezortnom programe 05T Rozvojová spolupráca – medzirezortnom podprograme 05T04 Oficiálna rozvojová pomoc - MPRV SR plánovaných 29 019 eur.

2.5. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (MŠVVaŠ SR) bude v roku 2023 implementovať dvojstrannú rozvojovú spoluprácu prostredníctvom **programu vládných štipendií**, ktorý je financovaný cez rozpočtový podprogram 05T08. Vládne štipendiá sú poskytované na všetky stupne vysokoškolského štúdia na verejných vysokých školách v Slovenskej republike. Súčasťou štipendijnej ponuky sú kurzy slovenského jazyka a odbornej prípravy pred nástupom študentov na vysokoškolské štúdium, ak ich znalosť slovenského jazyka nie je dostatočná na absolvovanie štúdia vo zvolenom študijnom odbore. V roku 2023 budú poskytnuté vládne štipendiá pre **48 nových študentov z partnerských krajín** a pre 213 študentov, ktorí už v súčasnosti študujú vo vyšších ročníkoch. Súčasťou programu vládných štipendií sú aj vládne štipendiá pre Slovákov žijúcich v zahraničí², pričom v roku 2023 budú poskytnuté vládne štipendiá pre 70 nových študentov a pre 254 študentov študujúcich vo vyšších ročníkoch. Na program vládných štipendií prostredníctvom rozpočtového podprogramu 05T08 je v rokoch 2023 - 2025 plánovaných v rozpočte MŠVVaŠ SR 2 071 567 eur.

V januári roku 2022 MŠVVaŠ SR zavíšilo národný konzultačný proces prípravy Stratégie globálneho vzdelávania na roky 2023-2030 a pokračovalo v príprave materiálu. Predloženie Stratégie vláde SR je plánované v decembri 2022.

MŠVVaŠ SR aj naďalej podporuje uplatňovanie globálnych súvislostí a globálnej dimenzie v obsahu vzdelávania školských vzdelávacích programov základných a stredných škôl. Tento prístup rozvíja osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť žiakov s dôrazom na uvedomenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni. Taktiež je školám odporúčané zvyšovať povedomie detí i žiakov a bližšie ich oboznamovať s Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj. Súčasťou globálneho vzdelávania sú aj aktivity zamerané na zvyšovanie povedomia o rozvojových výzvach partnerských krajín, ako aj o rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky realizovanej pod značkou SlovakAid.

² V zmysle pravidiel vykazovania oficiálnej rozvojovej pomoci OECD/DAC sú ako ODA SR vykazované náklady na štipendiá pre občanov (slovenskej národnosti) krajín oprávnených na poskytovanie ODA.

2.6. Ministerstvo financií SR

Dvojstrannú rozvojovú spoluprácu bude Ministerstvo financií Slovenskej republiky (MF SR) v roku 2023 zameriavať na (1) zdieľanie skúseností z riadenia verejných financií na všetkých úrovniach verejnej správy, (2) podporu dobrej správy vecí verejných a inovácií vo verejnom sektore a (3) podporu zapájania sa podnikateľov do rozvojových aktivít a projektov.

Okrem spolupráce s doterajšími partnermi sa bude MF SR v roku 2023 venovať aj **identifikovaniu možností podpory obnovy Ukrajiny** vo všetkých prioritných oblastiach, bilaterálnymi aj multilaterálnymi cestami, pričom môže pristúpiť k realokácii finančných prostriedkov ODA MF SR. Alternatívne, v nadväznosti na požiadavky EÚ a medzinárodných finančných inštitúcií, bude zvažovať aj vyčlenenie dodatočných financií v závislosti od zdrojových možností štátneho rozpočtu.

Prioritnými krajinami a témami dvojstranných aktivít MF SR pri **odovzdávaní skúseností z riadenia verejných financií** a budovania kapacít rozvojových partnerov budú: Bosna a Hercegovina (prepojenie strategického plánovania rozvoja a rozpočtu, vnútorný audit samospráv), Čierna Hora (účtovníctvo a výkazníctvo verejného sektora, plánovanie a transparentnosť verejných financií v samosprávach, regulácia hazardných hier, makroekonomické a fiškálne analýzy a prognózy, podpora finančných služieb a platobných transakcií), Moldavsko (financovanie rozvoja, fiškálne dopady štrukturálnych reforiem, príprava politik na budovanie odolnosti a obnovy Moldavska); Srbsko (organizačná optimalizácia a rozvojové plánovanie samospráv, strednodobý rozpočet obcí) a Severné Macedónsko (boj proti šedej ekonomike, daňovým únikom a podvodom, fiškálna decentralizácia, hospodárnosť verejných financií a hodnota za peniaze, účtovníctvo verejného sektora).

Tieto aktivity realizuje MF SR buď samostatne alebo prostredníctvom spoločných programov s UNDP (program **Verejné financie pre rozvoj: posilňovanie kapacít v oblasti verejných financií**, ktorého aktuálna fáza je naplánovaná do konca roku 2023) a *Center of Excellence in Finance* (CEF). V spolupráci s CEF bude pokračovať implementácia projektu Certifikované vzdelávanie účtovníkov verejného sektora v Severnom Macedónsku, úroveň 2. Cieľom plánovanej intervencie v Severnom Macedónsku je rozšíriť skupinu kvalifikovaných účtovníkov verejného sektora a vytvoriť predpoklady na zavedenie povinného odborného vzdelávania účtovníkov.

V rámci piliera podpory **dobrej správy vecí verejných** a inovácií bude MF SR v roku 2023 pokračovať v spolupráci s UNDP, konkrétne prostredníctvom programu **Slovenský transformačný fond** v krajinách Východného partnerstva, západného Balkánu a Strednej Ázie. Aktuálny program je už treťou fázou iniciatívy zameranej na podporu a akceleráciu inovácií v oblasti využívania otvorených dát a nových technológií pre zvyšovanie efektívnosti verejných inštitúcií, pilotovanie alternatívnych finančných nástrojov pre mobilizáciu prostriedkov na rozvoj, ako aj na témy „Smart Cities“. Programové obdobie je plánované na roky 2022 – 2024. Nosnými témami aktivít sú systémový prístup k riešeniu komplexných rozvojových problémov, ako aj budovanie odolnosti a schopnosti verejného sektora reagovať na aktuálne i dlhodobé výzvy prostredníctvom inovatívnych postupov a technológií.

Doterajšia spolupráca v oblasti inovácií vyústila do schválenia nového projektu MF SR s UNDP Severné Macedónsko v auguste 2022. Cieľom tejto iniciatívy bude podpora zavedenia národného inštitucionálneho mechanizmu, ktorý sformuluje a skординuje tvorbu Národnej stratégie rozvoja Severného Macedónska na roky 2022 – 2042. Finančný príspevok MF SR

bude smerovať predovšetkým na aktivity súvisiace s nastavovaním finančného rámca stratégie a vyškolenie riadiacej štruktúry stratégie.

Okrem realizácie vlastných projektov technickej pomoci je MF SR aktívne aj na poli globálnych iniciatív zameraných na dobrú správu a **rozvíjanie medzinárodných štandardov v oblasti verejných financií**. Uvedené iniciatívy majú bilaterálny charakter, keďže konečnými prijímateľmi sú väčšinou konkrétne rozvojové krajiny.

Od roku 2019 je MF SR členom **programu PEFA** (*Public Expenditure and Financial Accountability*), ktorý sa zameriava na zlepšovanie riadenia verejných financií prostredníctvom univerzálnej a štandardizovanej hodnotiacej metodiky, ako aj na podporu výskumu a budovania kapacít v partnerských krajinách. MF SR sa podieľa na financovaní aktivít PEFA cez príspevky do zvereneckého fondu programu, ktorý funguje na platforme Svetovej banky. Aktuálne prebiehajúce implementačné obdobie bolo v dôsledku pandémie COVID-19 predĺžené o dva roky, do roku 2023. Kľúčovou prioritou pre rok 2023 bude príprava novej programovej fázy, 2023 – 2027, ktorá by mala odštartovať do júla 2023, a tiež rozšírenie portfólia aktivít (*PEFA Climate, PEFA Gender, PFM knowledge hub*), zmena riadiacich štruktúr a silnejšie vecné zastúpenie partnerských krajín.

Rovnako na platforme Svetovej banky funguje aj **Koalícia ministrov financií pre klimatické opatrenia**, ktorej členom sa MF SR stalo v októbri 2021. Jej cieľom je pomôcť krajinám zdieľať skúsenosti a dobrú prax za účelom integrácie otázok týkajúcich sa klímy do tvorby hospodárskej politiky a mobilizovať finančné prostriedky na implementáciu opatrení v oblasti klímy (klimatické rozpočtovanie, stratégie pre ekologické investície a verejné obstarávanie a pod.). Členstvom v koalícii sa krajina prihlasuje k tzv. Helsinským princípom. V roku 2023 MF SR bude participovať na rokovaní pracovných skupín a príprave zasadnutí a iniciatív koalície.

Od roku 2015 je MF SR tiež členom **Addis Tax Initiative (ATI)**, čo je medzinárodné partnerstvo, ktoré sa zameriava na presadzovanie daňovej spravodlivosti, budovanie efektívnych daňových systémov a boj proti daňovým únikom. Jedným z jeho cieľov je zlepšiť mobilizáciu domácich príjmov verejných rozpočtov (tzv. *domestic resource mobilization – DRM*) v partnerských krajinách. V roku 2023 bude ATI pokračovať v zlepšovaní monitorovania záväzkov vyplývajúcich z Deklarácie ATI 2025 a posilnení koordinácie členov ATI v poskytovaní podpory v oblasti mobilizácie daňových príjmov (využívanie *ATI matchmaking platform*) a vo výmene skúseností vymedzenej zameraniami jednotlivých pracovných skupín.

Na **zvýšenie participácie slovenských podnikateľov v rozvojových aktivitách**, projektoch a tendroch bude MF SR v roku 2023 naďalej využívať tri základné nástroje:

1. program **Podpory zapájania súkromného sektora do rozvojovej spolupráce** (predtým *Rozvojmajstri*), zameraný na poskytovanie asistencie predovšetkým menším a stredným podnikateľom, ktorí majú záujem a potenciál na zapojenie sa do rozvojových tendrov medzinárodných finančných inštitúcií, prípadne medzinárodných organizácií. Od roku 2021 časť aktivít implementuje koordinátor pre súkromný sektor v rámci projektového tímu UNDP v Bratislave a viaceré úlohy vo vzťahu k medzinárodným finančným inštitúciám, spadajúce do portfólia siete **Private Sector Liaison Officer (PSLO)** pri Svetovej banke, realizuje už od konca roku 2019 EXIMBANKA SR. Uvedené inštitúcie budú pokračovať vo svojej činnosti aj v roku 2023, pričom EXIMBANKA SR bude vyhodnocovať opodstatnenosť činností realizovaných prostredníctvom rozvojovej spolupráce.

2. nástroj „**Resource Mobilisation Facility**“ na prípravu projektov a mobilizáciu zdrojov v rámci UNDP. Jeho cieľom je, na základe dopytu regionálnych centier UNDP a dostupnosti expertízy slovenských podnikateľov, identifikovať medzinárodné rozvojové projekty s najvyššou pravdepodobnosťou investičného financovania a úspešnej realizácie a vytvoriť predpoklady na vstup slovenskej expertízy už do prípravnej fázy (štúdie uskutočniteľnosti). Po úspešnom naštartovaní tejto formy spolupráce s UNDP a schválení niekoľkých projektov v rokoch 2021-2022 v nej MF SR plánuje pokračovať aj v roku 2023.
3. **vytváranie špecializovaných bilaterálnych fondov a programov** – v rámci spolupráce s medzinárodnými finančnými inštitúciami priamo MF SR určuje prijímateľov podpory (teritoriálne zameranie), ako aj obsahové zameranie podpory. Hlavnými partnermi MF SR sú predovšetkým Rozvojová banka Rady Európy (RB RE), Európska investičná banka (EIB), Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR) a skupina Svetovej banky.

V spolupráci s RB RE, ktorá má silný sociálny mandát, bude MF SR pokračovať v implementácii Slovenského fondu pre inkluzívny rast (*Slovak Inclusive Growth Account – SIGA*). SIGA významne prispieva k zviditeľneniu Slovenskej republiky ako poskytovateľa spolupráce a má pozitívny vplyv na operácie RB RE. Okrem toho SIGA má vysoký pákový efekt. Celkové náklady na projekty, ktoré dostali granty z fondu SIGA v sume 2,3 mil. eur, dosiahli ku koncu roka 2020 financovanie vo výške 336 mil. eur, pričom úvery alebo potenciálne úvery od RB RE sú vo výške 221 mil. eur. Pandémia ochorenia COVID-19 spôsobila spomalenie implementácie projektov v roku 2021, postupne sa však projekty opäť rozbiehajú.

S Medzinárodnou finančnou korporáciou (IFC) bude spolupráca postupovať podľa Akčného plánu pre rozvoj partnerstva. V roku 2023 bude MF SR pokračovať v implementácii Regionálneho fondu Partnerstva východnej Európy pre energetickú efektívnosť a životné prostredie (E5P) manažovaného EBOR a preskúma možnosti pre zapojenie do tematických a sektorových nástrojov určených na podporu Ukrajiny vo fáze odolnosti a živobytia a/alebo rekonštrukcie na Ukrajine.

Vzhľadom na to, že Slovenská republika doručila **Medzinárodnej investičnej banke** (MIB) diplomatickú nótu s oznámením o ukončení členstva v banke, ktorá by mala nadobudnúť účinnosť dňa 29. januára 2023, sa MF SR rozhodlo takisto vypovedať dohodu o zriadení fondu technickej asistencie, ktorého prostriedky boli určené pre členské krajiny MIB, oprávnené prijímať oficiálnu rozvojovú pomoc (Kuba, Mongolsko, Vietnam). List ministra financií bol oficiálne zaslaný predstaviteľom MIB 5. októbra 2022. Ukončenie predmetnej dohody by malo nadobudnúť účinnosť 6 mesiacov od doručenia výpovede MF SR banke.

V rámci nástrojov priamej podpory podnikateľov pri realizácii rozvojových projektov a prieniku na rozvojové trhy, plánuje MF SR v spolupráci s **EXIMBANKOU SR** využívať **schému zvýhodnených vývozných úverov**. V roku 2020 sa v dôsledku pandémie proces negocoovania projektov značne spomalil, pričom tento trend pokračoval aj v rokoch 2021 a 2022. Miestne vlády a ostatné verejné inštitúcie v partnerských krajinách prehodnocovali svoje rozvojové priority a z toho dôvodu boli viaceré projekty odložené. Negatívne trendy, ktoré sa v roku 2022 naplno prejavili (napr. rast cien vstupov, zhoršená geopolitická situácia atď.), majú významný vplyv aj na rozhodovanie slovenských podnikov o realizácii ich ďalších obchodných aktivít. Vo všeobecnosti je možné pozorovať tendencie európskych exportných firiem, ktoré pred exotickými krajinami uprednostňujú geograficky a kultúrne bližšie teritória, čo bude mať zásadný vplyv aj na slovenské firmy a ich apetít vstupovať na trhy rozvojových krajín. Príkladom negatívneho vplyvu nepriaznivej geopolitickej situácie je projekt, ktorý bol

v roku 2021 posúdený medzirezortnou pracovnou skupinou a odporúčaný na ďalšie schvaľovanie. Začiatkom roku 2022 bol tento projekt pozastavený z dôvodu prebiehajúceho vojenského konfliktu v teritóriu. Okrem uvedených aktivít bude EXIMBANKA SR tiež sledovať situáciu v rámci svojho mandátu pre delegovanú spoluprácu EÚ záručných riešení fondu EFSD+.

2.7. Ministerstvo obrany SR

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (MO SR) nie je štandardným poskytovateľom humanitárnej pomoci, ale v krajinách pôsobenia ozbrojených síl Slovenskej republiky (OS SR) je mnohokrát jediným aktérom, ktorý dokáže realizovať distribúciu humanitárnej pomoci v náročných geografických, bezpečnostných a humanitárnych podmienkach. OS SR v krízových oblastiach vytvárajú predpoklady na zaručenie bezpečnosti a následného rozvoja. Výkonným prvkom pre realizáciu humanitárnej pomoci v krajinách medzinárodného krízového manažmentu je **Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a ozbrojených zboroch (OZ) Slovenskej republiky**, s podporou nevyhnutných síl a prostriedkov OS SR v mieste nasadenia OS SR.

Humanitárna pomoc je realizovaná prostredníctvom podprogramu 05T0B, ktorého hlavným zámerom je zmiernovanie chudoby, rozdielov v životnej úrovni a zároveň zvyšovanie zdravotnej starostlivosti a vzdelanostnej úrovne a v krajinách medzinárodného krízového manažmentu.

Na humanitárnu pomoc prostredníctvom podprogramu 05T0B je v rozpočte na **rok 2023 plánovaných 176 000 eur**. Pri plánovaní programových nákladov na rok 2023 boli zohľadnené požiadavky a predpoklady potrieb vyplývajúce zo situácie **vznikutej humanitárnej situácie v súvislosti s konfliktom na Ukrajine**.

Súčasne sa bude MO SR usilovať o efektívnejšie prepojenie vojenskej prítomnosti OS SR s angažovanosťou v humanitárnej pomoci najmä v Bosne a Hercegovine. V rámci implementácie aliančných doktrín a štandardov OS SR bude MO SR implementovať oficiálnu rozvojovú pomoc, vrátane mechanizmu podpory humanitárnych aktivít nevojenského charakteru do vojenských predpisov a štandardných operačných postupov.

Na rok 2023 sú zároveň v rozpočte MO SR prostredníctvom podprogramu 0AU06 plánované finančné prostriedky na vyslanie **3 civilných expertov** v rámci aktivít medzinárodného krízového manažmentu mimo územia Slovenskej republiky.

2.8 Ministerstvo zdravotníctva SR

Téma globálneho zdravia začala byť vypuklejšia naprieč medzinárodným spektrom s príchodom pandémie koronavírusu a exponovanejšou sa stala počnúc agresiou Ruskej federácie na Ukrajine. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (MZ SR) bude aj naďalej pripravené poskytovať súčinnosť v oblasti darovania vakcín tak bilaterálne, ako aj prostredníctvom nástroja COVAX. Rovnako bude rezort pripravený podieľať sa zatiaľ výlučne na ad hoc báze na aktivitách spojených s poskytovaním materiálnej humanitárnej pomoci identifikovaným krajinám, nakoľko MZ SR ešte nie je zapojené do rozpočtového programu oficiálnej rozvojovej pomoci, ale toto zapojenie naďalej predpokladá.

2.9 Úrad jadrového dozoru SR (ÚJD SR)

Slovenská republika bude naďalej podporovať **Program technickej spolupráce (TC) Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (MAAE)** prioritne zameraný na plnenie národných socio-ekonomických priorít a cieľov, vrátane plnenia cieľov udržateľného rozvoja (SDGs) a klimatických cieľov. V podmienkach Slovenskej republiky zostáva v danom portfóliu ťažiskovou prioritou budovanie a posilňovanie expertných kapacít, výmena know-how a skúseností z oblasti mierového využívania jadrovej energie s dôrazom na energetické a neenergetické využitie jadrových technológií a aplikácií. Príspevok Slovenskej republiky do **Fondu technickej spolupráce (TCF) MAAE** bude na rok 2023 uhradený z rozpočtu ÚJD SR vo výške 137 974 eur. Zároveň Slovenská republika v roku 2023 bude **pokračovať v odovzdávaní skúseností zahraničným partnerským subjektom a budovaní expertných kapacít v oblasti mierového využívania jadrovej energie** prostredníctvom hostovania stáží a vedeckých návštev na ÚJD SR a príslušných inštitúciách Slovenskej republiky.

**3. Indikatívne výdavky na dvojstrannú oficiálnu rozvojovú pomoc v rokoch 2023 – 2025
(vybrané rezorty v eur)**

Kód programu/ podprogramu			2023	2024	2025
05T	05T0A	Rozvojová spolupráca MZVEZ SR/SAMRS	7 133 793	7 168 885	7 168 885
	05T03	Oficiálna humanitárna pomoc Slovenskej republiky do zahraničia - MV SR	100 000	100 000	100 000
	05T04	Oficiálna rozvojová pomoc MPRV SR	29 019	29 019	29 019
	05T08	Oficiálna rozvojová pomoc MŠVVaŠ SR	2 071 567	2 071 567	2 071 567
	05T09	Rozvojová spolupráca MF SR (Zvereňované fondy a spoločné programy Slovenskej republiky a EBOR, UNDP, RB RE, skupiny Svetovej banky a iných medzinár. organizácií a spolupráca s EXIMBANKOU SR)	8 990 000	10 880 000	10 880 000
	05T0B	Oficiálna rozvojová pomoc MO SR	178 000	176 000	30 000
0D6		Účasť SR na medzinárodných misiách EÚ (MV SR)	1 185 000	1 185 000	1 185 000
		Pomoc utečencom cez Migračný úrad MV SR (MV SR)	900 000	900 000	900 000
	07601	Rozvojová spolupráca MŽP SR	10 000	20 000	50 000
0AU	0AU06	Vysielanie civilných expertov do aktivít krízového manažmentu mimo územia Slovenskej republiky (MO SR)	458 000	460 022	458 794
0970D		Príspevok Slovenskej republiky do fondu technickej spolupráce MAAE (TCF) – Príspevky Slovenskej republiky do medzinárodných organizácií (Úrad jadrového dozoru SR)	137 974	144 804	150 596
Spolu			21 193 353	23 135 297	23 023 861